

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

X. De vita animæ, & quinque sensibus eiusdem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

quin longe periculosior ceteris eorum sit administratio. Tamen si bene administraverint, gradum bonum sibi acquirunt, & maiorem abundantiam, & supereffluentem mensuram accipient pacis, ut de eis merito dicatur: *Quoniam super sanctos pacem loquitur Deus.* An vero dubitet quis quos dixerit sanctos? Audiam Esaiam. *Vos, inquit, sancti Domini vocabimini ministri Dei nostri.* Proposueram exemplum aliquod dare, quemadmodum ex tua ipsius consideratione ad spiritualem intelligentiam assurgere humanus debet animus, sed necesse est in diem alterum & sermonem alterum differre.

Martha necessaria,

i Isaiæ. 60. c

S E R M O X.

De vita animæ & quinque sensibus eiusdem, seu, Quomodo anima ex sui ipsius consideratione ad spiritualem intelligentiam ascendere debeat.

Magna est, dico vobis, charissimi, & nimium inexcusabilis negligentia nostra, qui cogitationibus ociosis vacantes tempus amittimus, quibus nimirum nec penetranda nubes, nec maria transfretanda, ut salubres inveniamus cogitationes, sed prope est (ut ait Moyses ^a) verbum in ore nostro & in corde nostro: & infinitas in nobismetipsis utilium cogitationum occasiones & seminaria possumus invenire. Denique si tam inrudita & negligens fuerit anima, ut nec interiora sua sufficiat perscrutari, attendat ea, quæ foris agit palam & manifeste, & in ipsis quoque si diligenter quæsierit, inveniet sapientiam. Ecce enim scriptum est ^b: *Da occasionem sapienti, & sapientior erit.* Considera, ô anima, quid impendas corpori tuo, & invenies sine dubio, quod vitam ei sensumque ministras, & vitam quidem in toto corpore invenies uniformem, verbi gratia. Neque enim aliter vivit oculus quam articus. Sensum vero non ita. Quære ergo, ut tibi quoque anima tua (quæ est sine dubio Deus tuus) similia largiatur. Neque enim vivere dicenda est anima, quæ veritatis non habet cognitionem, sed adhuc mortua est in semetipsa, quemadmodum & ea sine sensu, quæ necdum habet dilectionem. Est ergo animæ *vita* veritas, *sensus* charitas. Nec mireris, quod interdum animæ impiorum notitiam habent veritatis, quæ tamen expertes sunt charitatis, quando & in corporibus nonnullis vitam reperis sine sensu, ut sunt arbores ceteraque similia, animata quidem, sed animatione, non anima: quemadmodum & animæ iniquorum veritatis habent notitiam naturali ratione, quæ tamen interdum adjuvatur à gratia, cum nullatenus sane animetur ab ea. In his autem quibus & cognitionem veritatis, & dilectionem anima spiritualis infundit, non exteriori quolibet modo, sed tanquam anima ipsorum cui adhærentes unus spiritus fiunt cum ea, in his, inquam, indivisa est cognitio veritatis, secundum quod dictum est de vita corporis. Eadem enim cognitione & minima & maxima comprehendit.

a Deut. 30. c & Rom. 10. b

Sanctas cogitationes non procul petere necesse est, b Prov. 9. b

Anima vita veritas, sensus charitas.

Non omne vivens sensu præditum.

Sermones S. Bernardi.

FFF

Porro

Amor secundum 5. sensus corporis quintuplex.

1. *Amor pius erga parentes comparatur Tactui.*

2. *Amor iucundus erga socios respondet Gustui.*

3. *Amor generalis erga omnes assimilatur Odoratiui.*

4. *Amor violentus erga inimicos confertur Auditui.*

5. *Amor sanctus erga Deum, convenit Visui.*

Ordo dignitatis & utilitatis.

Porro dilectionem quidem si diligenter advertas, variam, & fortassis secundum quinque sensus corporis quinquepertitam poteris invenire. Est enim *amor pius*, quo *parentes* diligimus. Est *amor iucundus*, quo *socios* diligimus. Est & erga omnes homines *amor iustus*, erga inimicos *amor violentus*, erga Deum *sanctus* sive devotus. In his omnibus si diligenter attendis, proprium erga singulos, & omnino diversum ab aliis modum invenies. Denique si considerare curiosius delectat, non immerito fortasse videbitur *primus*, id est; parentum *amor tactui* convenire, quod hic sensus sola proxima & corpori juncta percipiat, quemadmodum amor ille nullis exhibetur, nisi proximis carnis nostræ. Sed nec illud quidem discrepat à ratione similitudinis, quod hic solus è sensibus per corpus diffunditur universum, quoniam & amor ille naturalis est omni carni, adeo ut ipsa animalia bruta & diligant fœtus suos, & diligantur ab eis. *Amor* quoque *socialis* videre licet, quam proprie dicatur *gustui* convenire, ob maiorem profecto dulcedinem, & quoniam hic sensus solus est, quo magis eget humana vita. Nec video qua ratione vivere dicendus est saltem hac communi vita, qui non eos diligit inter quos vivit. *Amor* autem *generalis*, quo videlicet omnes homines diliguntur, *odoratus* habet similitudinem, in eo utique quòd hic sensus jam remotiora percipiat, & quòd non ex toto carnalis delectationis expers, eo tamen tenuiorem eam habeat quo diffusioem. *Auditus* autem multò magis remotiora capit, nec inter homines ab amante quisque remotior est, quam non amans. Denique cum in cæteris sensibus nonnulla carnis ipsius oblectatio sit, & magis ad carnem pertinere videantur, auditus penè totus exit à carne, & ei dilectioni non immeritò convenire videtur, cuius tota causa obedientia est: quam pertinere ad auditum satis evidens est, cum cæterarum unde diximus dilectionum nonnulla à carne sumatur occasio.

Porro *visus* quidem in eo sibi vindicat amoris divini similitudinem, quod cæteris omnibus excellentior & singularis cuiusdam naturæ, perspicacior quoque cæteris invenitur, & discernit multo remotiora. Denique *odoratus* quidem & *auditus* videntur utique remota sentire, sed ad se magis quem sentiant aerem creduntur attrahere. *Visus* autem non ita, sed magis ipse exire videtur, & ad remota procedere. Sic & in dilectionibus est. Quodammodo enim attrahimus proximos, quos tanquam nos ipsos diligimus. Attrahimus & inimicos, quos ad hoc diligimus, ut sint & ipsi sicut nos, id est, ut sint amici. Deum vero si, ut dignum est, tota virtute, tota anima, toto corde diligimus, ipsi magis in eum pergimus, & tota festinatione in eum qui ineffabiliter super nos, properamus.

Jam vero & id manifestum est, quoniam in corporis sensibus *visus* quidem cæteris omnibus, *auditus* reliquis tribus dignior, *odoratus* quoque & *gustus*

gustum & tactū etsi non utilitate, dignitate tamen superare videtur, & gustus tactui superexcellere: quod manifestat etiam dispositio ipsa membrorum. Oculis siquidem in summitate locatis, aures inferiores esse quis nesciat? Sic & auribus nares, & fauces naribus, ipsi quoque faucibus manus pariter & reliquas corporis partes ad quas pertinet tactus, subesse manifestum est. Secundum ergo hunc modum & in sensibus animæ considerare licet alterum altero digniorem: quod quia facile jam potestis advertere, brevitatis causa prætereo. Illud quoque vestræ nihilominus diligentiae considerandum relinquo, quòd quemadmodum artus corporis cadere necesse est, quam cito deserit eos anima vegetare, sic & eas quas diximus affectiones, quæ sunt velut quædam animæ membra, sine anima ipsius animæ (quæ Deus est) cadere omnino necesse est, quatenus videlicet aut ex toto non diligatur quod diligendum est; aut non diligatur ad quod debet, aut quomodo debet. Sunt enim qui parentes carnaliter tantum diligunt, & ipsi quoque confitentur Domino cum benefecerit eis. Sed huiusmodi dilectio aut omnino vocanda dilectio non est, aut caduca est, aut decidens in terrena.

is in sensibus corporis.

Sic & in sensibus anima.

Sine amore DEI ceteri amores caduci.

S E R M O XI.

De duplici Baptismo, & de relinquenda propria voluntate.

SCitis, Fratres (firmissimè enim tenetis catholicam veritatem) quod in Baptismate abrenunciantes Diabolo Pater cœlestis adoptet, & in regnum Filii claritatis suæ de potestate transferat tenebrarum. Nimirum ipsa est stola prima, quam verè cito proferre ministros paternus jubet affectus, non oris petitionem, non desiderium cordis expectans, sed & ipsum intellectum præveniens in benedictionibus dulcedinis. Quotquot enim baptizati sumus in CHRISTO JESU, Christum induimus^a. De quo & alius clamat testis & ipse fidelis^b, quia *quotquot receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri*. Nec vero inanis est aut infirma potestas, quia nimirum certi sumus continuo & nos, quoniam neque mors, neque vita, neque virtutes, neque angeli, neque altitudo, neque profundum poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in CHRISTO JESU^c. Sed attende quanta enumeravit Apostolus (eius enim verba sunt) minimè tamen adjiciens, *ne nos ipsi*. Nimirum hæc est libertas, qua Christus nos liberavit, ut nulla penitus creatura avellere nos, aut vim facere possit. Soli id deferere possumus propria voluntate abstracti, & illecti à propria concupiscentia. Præter hanc enim nihil est quod timeamus. Denique donec voluntatis usum, & facultatem deliberandi renatus quisque recipiat, à charitate DEI separari omnino non potest. Securus interim degit sub protectione & advocacy Domini DEI sui, non est quod vereatur

*a Galat. 3. d
b Ioan. 1. b*

c Rom. 8. g

Nulla creatura nos per vim à Charitate potest avellere, sola propria voluntas id potest.

Efff 2

ex omni-